

Seat No.

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: October/November-2022
Sanskrit (Compulsory) Paper-IX
SANC29: Bharatiy- Kavyashastra

Day and Date: Friday, 16/12/2022

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 संस्कृत साहित्य शास्त्राचे आद्य प्रवर्तक ..... आहेत.
अ) भरतमुनी ब) दण्डि क) मम्मट ड) विश्वनाथ
- 2 नाट्यशास्त्र ग्रंथात ..... अध्याय आहेत
अ) ३० ब) ३६ क) २० ड) २६
- 3 शृङ्गार हा ..... स्थायिभावापसून उत्पन्न होणारा रस आहे.
अ) जुगुप्सा ब) क्रोध क) हास्य ड) रति
- 4 हास्याचे ----- प्रकार आहेत.
अ) ०२ ब) ०३ क) ०६ ड) ०५
- 5 नायकाचे ----- प्रकार आहेत.
अ) ०३ ब) ०५ क) ०४ ड) ०६
- 6 शृङ्गार रसाचे दैवत ----- आहे.
अ) ब्रह्मदेव ब) महाकाल क) विष्णु ड) महेन्द्र
- 7 'भय' हा ----- प्रकारचा भाव आहे.
अ) स्थायी ब) सात्विक क) व्यभिचारी ड) विभाव
- 8 वर्णाची आवृत्ती म्हणजे ----- होय.
अ) वर्णनुप्रास ब) अनुप्रास क) वृत्यप्रास ड) छेकानुप्रास

- 9 भयानक नावाचा रस -----स्थायिभावापासून होतो.
अ) करुण ब) भय क) वीर ड) क्रोध
- 10 बीभत्स हा -----रंगाचा असे म्हटले आहे.
अ) निव्व्या ब) श्यामवर्ण क) शीतवर्ण ड) कृष्णवर्ण
- 11 कठोर नसणारी/ मृदु अक्षरे -----गुणामध्ये वापरली जातात.
अ) सुकुमारता गुण ब) उदारता गुण क) माधुर्य गुण ड) समाधि
- 12 'यति' म्हणजे -----होय.
अ) स्वल्पविराम ब) पूर्णविराम क) विराम ड) अर्धविराम
- 13 आर्या छंदामध्ये द्वितीय पादात-----मात्रा असतात.
अ) १५ ब) १८ क) १२ ड) १३
- 14 ----- देवाने वीर रस तीन प्रकारचा सांगितला आहे.
अ) शंकर ब) विष्णु क) इन्द्र ड) ब्रह्म
- 15 अनुष्टुभ् छंदामध्ये गणयोजना-----स्वरूपातच आहे.
अ) लघुगुरु ब) गुरु क) लघु ड) गुरुलघु

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 'प्रसाद गुण' स्पष्ट करा.
- 2 रंगभूमीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 3 नाट्यशास्त्राची उत्पत्ती स्पष्ट करा.
- 4 हास्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 धर्मीचे प्रकार स्पष्ट करा.
- 2 साहित्यदर्पणकार विश्वनाथ यांची माहिती थोडक्यात लिहा.
- 3 ओज गुण स्पष्ट करा.
- 4 काव्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भरतमुनीचा जीवनकाळ व ग्रंथसंपदा स्पष्ट करा.
- 2 भामह जीवनकाळ व ग्रंथ संपदा स्पष्ट करा.

*****

Model Answer Paper

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-III Examination: October/November-2022
Sanskrit (Compulsory) Paper-IX
SANC29: Bharatiy- Kavyashastra

Day and Date: Friday, 16/12/2022
Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 संस्कृत साहित्य शास्त्राचे आद्य प्रवर्तक ..... आहेत.
अ) भरतमुनी ब) दण्डि क) मम्मट ड) विश्वनाथ
- Option 1
2 नाट्यशास्त्र ग्रंथात ..... अध्याय आहेत
अ) ३० ब) ३६ क) २० ड) २६
- Option 2
3 शृङ्गार हा ..... स्थायिभावापासून उत्पन्न होणारा रस आहे.
अ) जुगुप्सा ब) क्रोध क) हास्य ड) रति
- Option 4
4 हास्याचे ..... प्रकार आहेत.
अ) ०२ ब) ०३ क) ०६ ड) ०५
- Option 3
5 नायकाचे ..... प्रकार आहेत.
अ) ०३ ब) ०५ क) ०४ ड) ०६
- Option 3
6 शृङ्गार रसाचे दैवत ..... आहे.
अ) ब्रह्मदेव ब) महाकाल क) विष्णु ड) महेन्द्र
- Option 3
7 'भय' हा ..... प्रकारचा भाव आहे.
अ) स्थायी ब) सात्विक क) व्यभिचारी ड) विभाव
- Option 1
8 वर्णाची आवृत्ती म्हणजे ..... होय.
अ) वर्णनुप्रास ब) अनुप्रास क) वृत्यप्रास ड) छेकानुप्रास
- Option 2
9 भयानक नावाचा रस ..... स्थायिभावापासून होतो.
अ) करुण ब) भय क) वीर ड) क्रोध
- Option 2
10 बीभत्स हा ..... रंगाचा असे म्हटले आहे.
अ) निळ्या ब) श्यामवर्ण क) शीतवर्ण ड) कृष्णवर्ण

Option 1

- 11 कठोर नसणारी/ मृदु अक्षरे -----गुणामध्ये वापरली जातात.
अ) सुकुमारता गुण ब) उदारता गुण क) माधुर्य गुण ड) समाधि

Option 1

- 12 'यति' म्हणजे -----होय.
अ) स्वल्पविराम ब) पूर्णविराम क) विराम ड) अर्धविराम

Option 3

- 13 आर्या छंदामध्ये द्वितीय पादात-----मात्रा असतात.
अ) १५ ब) १८ क) १२ ड) १३

Option 2

- 14 ----- देवाने वीर रस तीन प्रकारचा सांगितला आहे.
अ) शंकर ब) विष्णु क) इन्द्र ड) ब्रह्म

Option 4

- 15 अनुष्टुभ् छंदामध्ये गणयोजना-----स्वरुपातच आहे.
अ) लघुगुरु ब) गुरु क) लघु ड) गुरुलघु

Option 1

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 'प्रसाद गुण' स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 रंगभूमीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

- 3 नाट्यशास्त्राची उत्पत्ती स्पष्ट करा.

Ans:

- 4 हास्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 धर्मीचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

- 2 साहित्यदर्पणकार विश्वनाथ यांची माहिती थोडक्यात लिहा.

Ans:

- 3 ओज गुण स्पष्ट करा.

Ans:

- 4 काव्याचे प्रकार स्पष्ट करा.

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

1 भरतमुनीचा जीवनकाळ व ग्रंथसंपदा स्पष्ट करा.

Ans:

2 भामह जीवनकाळ व ग्रंथ संपदा स्पष्ट करा.

Ans:

*****